

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

14 березня 2025 року

Хмельницький

№ 72/16 - р/к
Справа № 72/35-24

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Чортківська міська рада створила умови, які унеможливають використання «Картки чортків'янина» в автобусах приватного перевізника ТОВ «Чортківське АТП 16142» та впровадила безготівковий розрахунок за проїзд лише в комунальному транспорті.

За результатами розгляду справи № 72/35-24 такі дії Чортківської міської ради визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах Чортківської міської територіальної громади.

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи № 72/35-24 про порушення Чортківською міською радою законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання з попередніми висновками у справі №72/35-24 від 13.02.2025 № 72-03/38-п Відділу досліджень та розслідувань в Тернопільській області Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південно-західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) розглянуло заяву товариства з обмеженою відповідальністю «Чортківське АТП 16142» (далі – ТОВ «Чортківське АТП 16142», Заявник) від 29.12.2023 (вх. № 72-01/1-АМ від 04.01.2024) (далі – Заява) про порушення Чортківською міською радою законодавства про захист економічної конкуренції та доповнення до Заяви, надані листами від 07.02.2024 (вх. № 72-01/315 від 07.02.2024), від 07.02.2024 (вх. № 72-01/316 від 07.02.2024), від 21.03.2024 (вх. № 72-01/705 від 22.03.2024).
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 29.03.2024 № 72/43 – рп/к (далі – Розпорядження) розпочато розгляд справи № 72/35-24 (далі – Справа) за

ознаками вчинення Чортківською міською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах Чортківської міської територіальної громади, а саме: створення умов, які унеможливають використання «Картки чортків'янина» в автобусах ТОВ «Чортківське АТП 16142».

- (3) Копію Розпорядження про початок Справи направлено Чортківській міській раді листом від 01.04.2024 № 72-02/646 та отримано органом місцевого самоврядування 09.04.2024 (повідомлення про вручення поштового відправлення 0600905357236).
- (4) Листом від 01.04.2024 № 72-02/647 про початок розгляду Справи було повідомлено ТОВ «Чортківське АТП 16142».
- (5) Відділенням надіслано листи про надання інформації Чортківській міській раді від 16.01.2024 № 72-02/104, від 19.04.2024 № 72-02/600е, від 19.11.2024 № 72-02/3068е на які отримано відповіді листами від 01.02.2024 № 01-12-285 (вх. № 72-01/275 від 02.02.2024), від 05.02.2024 № 01-12-297 (вх. № 72-01/294 від 06.02.2024), від 06.05.2024 № 01-12-873 (вх. № 72-01/1106 від 07.05.2024), від 06.12.2024 № 01-12-2225 (вх. № 72-01/3058 від 06.12.2024) відповідно.
- (6) Відділенням надіслано лист про надання інформації від 18.04.2024 № 72-02/590е ТОВ «ВВМ-Груп» на який отримано відповідь листом від 17.05.2024 № 1 (вх. № 72-01/1244 від 23.05.2024).
- (7) Листами від 14.02.2025 №72-02/584е та №72-02/585е (поштові відправлення № 0601112881909 і № 0601112881011) Відділення надіслало, відповідно, Чортківській міській раді та Заявнику копії подання з попередніми висновками від 13.02.2025 №72-03/38-п у справі № 72/35-24 (далі – Подання). Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення (поштові відправлення № 0601112881909, № 0601112881011) Подання було вручено Чортківській міській раді та Заявнику 17.02.2025.
- (8) Листами від 04.03.2025 №72-02/882е та №72-02/883е Відділення надіслало, відповідно, Заявнику та Чортківській міській раді запрошення на засідання адміністративної колегії Відділення.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (9) Чортківська міська рада є повноважним представником Чортківської міської територіальної громади, до складу якої входять наступні населені пункти: м. Чортків, с. Бичківці, с. Біла, с. Горішня Вигнанка, с. Пастуше, с. Переходи, с. Росохач, с. Скородинці.
- (10) Чортківська міська рада (далі – Міська рада), ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено] включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.
- (11) Дата державної реєстрації в ЄДР - 21.05.1997, дата запису - 14.06.2006, номер запису: 16341200000000444.
- (12) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією

України, цим та іншим законодавством.

- (13) На території Чортківської міської об'єднаної територіальної громади повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Міською радою та її виконавчим комітетом.
- (14) Отже, відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада та виконавчий комітет входять до системи місцевого самоврядування.
- (15) За приписами статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (16) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Міської ради та її виконавчого комітету із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- (17) Організація та функціонування ринку послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування регулюється Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про автомобільний транспорт» та Законом України «Про транспорт».
- (18) Відповідно до підпунктів 10 та 12 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать повноваження щодо затвердження маршрутів і графіків руху, правил користування міським пасажирським транспортом незалежно від форм власності; узгодження цих питань стосовно транзитного пасажирського транспорту у випадках, передбачених законодавством; залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій, що не належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, до участі в обслуговуванні населення засобами транспорту і зв'язку.
- (19) Згідно з частиною дев'ятою статті 6 Закону України «Про автомобільний транспорт» органи місцевого самоврядування формують мережу міських автобусних маршрутів загального користування і здійснюють у межах своїх повноважень контроль за дотриманням законодавства у сфері автомобільного транспорту на відповідній території, запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду та встановлюють порядок її функціонування, а також види, форми носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів; визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.
- (20) Законом України «Про автомобільний транспорт» визначено, що:
 - забезпечення організації пасажирських перевезень на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, покладається на виконавчий орган ради, що представляє інтереси відповідної територіальної громади (стаття 7);
 - органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надати перевізникам, які здійснюють пільгові перевезення пасажирів та перевезення пасажирів за регульованими тарифами, компенсацію відповідно до закону (стаття 29).
 - відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області, із органами виконавчої влади та органами

місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати (стаття 31);

- пільгові перевезення пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, забезпечують автомобільні перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування (частина перша статті 37);

- автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, забороняється відмовлятися від пільгового перевезення, крім випадків, передбачених законом (частина друга статті 37);

- безпідставна відмова від пільгового перевезення тягне за собою відповідальність згідно із законом (частина третя статті 37);

- види та обсяги пільгових перевезень устанавлюються замовленням, у якому визначається порядок компенсації автомобільним перевізникам, які здійснюють перевезення пасажирів на маршрутах загального користування, збитків від цих перевезень (частина четверта статті 37).

- (21) Відповідно до статті 12 Закону України «Про транспорт» підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати, зокрема, права на пільги громадян щодо користування транспортом. Обґрунтованою підставою для відмови від пільгового перевезення в необмеженому розмірі можна вважати відсутність договірних відносин з цього приводу.

4. СТАН КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (22) Відповідно до статті 1 Закону України «Про автомобільний транспорт»:
- послуга з перевезення пасажирів чи вантажів – це перевезення пасажирів чи вантажів транспортними засобами на договірних умовах із замовником послуги за плату;
 - перевезення пасажирів у звичайному режимі руху – це перевезення пасажирів автобусами на маршруті загального користування з дотриманням усіх зупинок, передбачених розкладом руху.
- (23) Товаром у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є послуга з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.
- (24) Вказана послуга за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками не є взаємозамінною з іншими видами послуг.
- (25) Учасниками ринку послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування є суб'єкти господарювання, що надають свої послуги на визначених маршрутах та споживачі, які отримують або мають намір отримувати ці послуги.
- (26) В межах Чортківської міської територіальної громади перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на регулярних автобусних маршрутах протягом 2024 року та поточного періоду 2025 року здійснювали приватні перевізники та комунальні підприємства, які надають свої послуги на конкретно визначених маршрутах на підставі відповідних рішень виконавчого комітету Міської ради та укладених з ним договорів. Інформація наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Номер маршруту	Назва маршруту	Назва Перевізника, який надає послуги з перевезення пасажирів на маршруті	Підстава надання Перевізником послуг з перевезення пасажирів (номер, та дата рішення ОМС)	Номер та дата договору на перевезення пасажирів	Дата припинення (у разі наявності такого факту) надання послуг з перевезення пасажирів протягом 2024 року та поточного періоду 2025 року
1	СЕ Борднетце – смт. Заводське»	ТОВ «Чортківське АТП 16142	Рішення виконавчого комітету від 27.08.2021 №405	Договір від 09.09.2021 №10/21	
2	СЕ Борднетце – смт. Заводське М'ясокомбінат – ст. Вигнанка	ТОВ «Чортківське АТП 16142»	Рішення виконавчого комітету від 27.08.2021 №405	Договір від 09.09.2021 №08/21	
7	Чортків - Росохаць	ТОВ «Чортківське АТП 16142»	Рішення виконавчого комітету від 20.05.2021 №272	Договір від 31.05.2021 №07/21	
5	Чортків – с. Біла - Бичківці	ФОП Лехман М. І.	Рішення виконавчого комітету від 20.05.2021 №272	Договір від 31.05.2021 №06/21	
3	СЕ Борднетце - Бердо	КП «Благоустрій»	Рішення виконавчого комітету від 22.06.2023 №149	Договір від 03.07.2023 №06	Припинення надання послуг з 19.06.2024
9	СЕ Борднетце – Чортків газ	КП «Благоустрій»	Рішення виконавчого комітету від 20.12.2023 №356	Договір від 21.12.2023 №09	Припинення надання послуг з 01.03.2024
11	СЕ Борднетце – М'ясокомбі нат	КП «Благоустрій»	Рішення виконавчого комітету від 22.06.2023 №150	Договір від 03.07.2023 №05	Припинення надання послуг з 01.03.2024
12	Центр - Переходи	КП «Благоустрій»	Рішення виконавчого комітету від 22.06.2023 №151	Договір від 03.07.2023 №04	Припинення надання послуг з 10.04.2024
14	Вул. Січинського – р-н Синяково	КП «Благоустрій»	Рішення виконавчого комітету від 20.12.2023 №357	Договір від 02.01.2024 №01	Припинення надання послуг з 02.04.2024
16	СЕ Борднетце - Пастуше	КП «Благоустрій»	Рішення виконавчого комітету від 05.01.2024 №4	Договір від 09.01.2024 №02	Припинення надання послуг з 10.04.2024
3	СЕ Борднетце - Бердо	КП «Чортківський міський транспорт»	Рішення виконавчого комітету від 17.09.2024 №264	Договір від 23.09.2024 №13	
9	СЕ Борднетце – Чортків газ	КП «Чортківський міський транспорт»	Рішення виконавчого комітету від 05.08.2024 №231	Договір від 12.08.2024 №11	
11	СЕ Борднетце – М'ясокомбі нат	КП «Чортківський міський транспорт»	Рішення виконавчого комітету від 05.08.2024 №232	Договір від 12.08.2024 №12	

12	Центр Переходи	- КП «Чортківський міський транспорт»	Рішення виконавчого комітету від 10.04.2024 №104	Договір від 11.04.2024 №07	
14	Вул. Січинського – р- н Синяково	КП «Чортківський міський транспорт»	Рішення виконавчого комітету від 20.03.2024 №87	Договір від 03.04.2024 №05	
16	СЕ Борднетце – Пастуше	КП «Чортківський міський транспорт»	Рішення виконавчого комітету від 10.04.2024 №105	Договір від 11.04.2024 №06	

- (27) Територіальними межами ринку послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, які наведені у таблиці 1 є межі Чортківської міської територіальної громади, де проходять вказані маршрути.
- (28) Часові межі ринку послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах Чортківської міської територіальної громади визначено: з 02.01.2024 (дата, коли були заблоковані транспортні валідатори в автобусах Заявника) по 14.03.2025 (дата прийняття рішення у Справі).
- (29) До бар'єрів вступу на вказаний ринок в досліджуваний період можна віднести, зокрема:
- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання права надавати послуги з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах певної території на конкурсних засадах. Таке право виникає у разі перемоги в конкурсі;
 - значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для перевезення пасажирів, в тому числі для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.
- (30) Враховуючи наведе вище, ринок послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах Чортківської міської територіальної громади в досліджуваний період є конкурентним.

5. АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- (31) За результатами розгляду Заяви Відділенням встановлено наступне.
- (32) На офіційному сайті Чортківської міської ради <https://www.chortkivmr.gov.ua/> у розділі новини міста 28.12.2023 було розміщене повідомлення наступного змісту:

«Із 1 січня 2024 року у Чортківській громаді вступають у дію нові правила перевезень людей, що належать до пільгових категорій. Тепер пільговики зможуть їздити безкоштовно у 2,5 рази більше! Раніше кількість безкоштовних проїздів становила 8 разів, тепер же буде 20 за місяць. Втім користуватися такими пільгами можна виключно у комунальних автобусах!»

Що передувало такому рішенню?

Недотримання графіків приватними перевізниками, відсутність сполучення із віддаленими мікрорайонами міста чи сіл громади, відсутність автобусів у вихідні та святкові дні, низький рівень комфорту у старих автобусах, мала кількість безкоштовних проїздів для пільговиків – ці скарги роками надходили до керівництва міської ради. Із бюджету громади понад 2 мільйони гривень у рік перераховують приватним перевізникам за перевезення пільговиків, втім якісних послуг люди так і не отримують.

Що саме зміниться з 1 січня?

У автобусах приватних перевізників (зокрема Чортківського АТП – 16142) не можна буде скористатися «Карткою чортків'янина». Також перевізник зобов'язаний перевозити одночасно в автобусі ЛИШЕ ОДНОГО ПІЛЬГОВИКА.

Натомість ми пропонуємо 5 зручних комунальних автобусів, які забезпечують транспортним сполученням усі мікрорайони міста... ».

- (33) Інформація про те, що жителі громади у яких є «Картка чортків'янина» зможуть скористатися саме в комунальних автобусах правом на 20 пільгових проїздів, регулярно і надалі розміщувалася Міською радою на своєму офіційному сайті <https://www.chortkivmr.gov.ua/> у розділі «Новини міста»: 29.12.2023; 01.01.2024; 03.01.2024; 24.01.2024; 07.02.2024; 12.02.2024.
- (34) На підтвердження інформації, яка була розміщеною на офіційному сайті органу місцевого самоврядування, що такі обмеження, які застосовані до приватних перевізників, зокрема, до ТОВ «Чортківське АТП – 16142» зумовлені тим, що Заявник недотримувався графіків перевезень, скасовував рейси, не повідомляв вчасно організатора перевезень про неможливість виїзду на маршрут, Міська рада надала акти про порушення умов договору про організацію пасажирських перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування від 05.07.2023 № 1, від 14.12.2023 № 3 від 01.01.2024 № 5.
- (35) Відповідно до зазначених актів, Міською радою було зафіксовано факти порушення ТОВ «Чортківське АТП – 16142» умов договорів на перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на міських автобусних маршрутах в звичайному режимі руху, а саме, договорів від 09.09.2021 № 10/21 та від 09.09.2021 № 08/21 (далі – Договори № 10/21 та № 08/21), які були укладені Міською радою з ТОВ «Чортківське АТП 16142».
- (36) Умови перевезення та відповідальність ТОВ «Чортківське АТП 16142» за порушення цих умов встановлені у Договорах № 10/21 та № 08/21.
- (37) Так, Договорами № 10/21 та № 08/21 передбачено, що:
- виявлені Організатором порушення умов договору є підставою для накладання на Перевізника штрафних санкцій або винесення припису (пункт 4.14);
 - в разі повторного порушення перевізником умов договору, до нього можуть бути застосовані штрафні санкції (пункт 5.1.);
 - у разі неодноразового (три та більше порушень) (невиконання або неналежне виконання) Перевізником зобов'язань за цим договором, зафіксоване актом, допущене протягом 365 днів з дати складання першого акту є підставою для Організатора для розірвання в односторонньому порядку дії цього договору (підпункт. 6 пункту 6.4.).
- (38) З огляду на наведене, неможливість використання «Картки чортків'янина» в автобусах, які належать приватному перевізнику ТОВ «Чортківське АТП 16142», через порушення ним взятих на себе зобов'язань, зокрема недотримання графіків перевезень, скасування рейсів у вихідні і святкові дні, незабезпечення відповідного рівня комфорту для пасажирів є необґрунтованим та суперечить чинному законодавству.
- (39) «Картка чортків'янина» - це іменна багатофункціональна електронна пластикова картка, яка є матеріальним носієм персональних даних користувача (дане визначення наведене у Програмі «Картка чортків'янина» на 2024 – 2026 роки, яка затверджена рішенням Міської ради від 03.11.2023 № 1704).
- (40) Мешканці Чортківської міської територіальної громади пільгових категорій, використовуючи «Картку чортків'янина» отримують право на безоплатний проїзд згідно з нормами чинного законодавства України та рішеннями Міської ради.
- (41) Виконавчий комітет Міської ради рішенням від 05.01.2024 № 2 «Про визначення пільгових категорій громадян Чортківської міської територіальної громади, що матимуть право безкоштовного проїзду на автобусних маршрутах загального

користування» (далі – Рішення № 2) визначив перелік пільгових категорій громадян, які при пред'явленні «Картки чортків'янина», матимуть право на 20 безкоштовних поїздок на місяць на автобусних маршрутах загального користування.

- (42) Договором № 2101/23 від 06.02.2023 «Про надання доступу до онлайн сервісу та користування програмною продукцією», укладеним Міською радою з ТОВ «ВМ-Груп» визначено терміни, згідно з якими:
- транспортний валідатор - пристрій, за допомогою якого оплачується проїзд в громадському транспорті, валідатор зчитує дані з пільгової картки та передає їх в програму «VVM Server» через мережу інтернет без участі водія чи кондуктора;
 - пільгова картка – це багатофункціональний електронний засіб, в формі пластикової картки з вбудованим безконтактним електронним чіпом, що дає змогу ідентифікувати утримувача картки, за допомогою якого надаються пільги, сервіси, послуги та знижки його утримувачам;
 - транзакція – операція, яка фіксує дані про використання пільгової картки утримувачем.
- (43) Таким чином, відповідно до Рішення № 2 використання «Картки чортків'янина», передбачено на всіх автобусних маршрутах загального користування незалежно від форми власності перевізника, а застосування при цьому транспортних валідаторів надає змогу зчитати дані з пільгової картки та визначити кількість безкоштовних поїздок, встановлену цим же рішенням.
- (44) Згідно з інформацією Міської ради (лист від 02.02.2024 № А-18-01-29) надавачем транспортних валідаторів, які встановлені в автобусах ТОВ «Чортківське АТП – 16142» та комунальних автобусах є Чортківська міська рада.
- (45) Згідно з актами приймання – передачі від 14.06.2019 року Міська рада надала в користування ТОВ «Чортківське АТП 16142» 6 валідаторів VL 60-1 та 6 стабілізаторів напруги на 24 V, які були встановлені в автобусах Заявника.
- (46) Ще 4 транспортні валідатори було придбано у 2023 році та встановлено в транспортних засобах КП «Благоустрій», а у 2024 році передано КП «Чортківський міський транспорт» (лист Міської ради від 06.12.2024 № 01-12-2225 (далі – Лист).
- (47) Листами від 01.01.2024 № 01-1215 та від 02.01.2024 № 01-12-18 виконавчий комітет Міської ради повідомив, відповідно, ТОВ «Чортківське АТП 16142» та КП «Благоустрій», що у зв'язку з тим, що сума компенсації за пільгове перевезення на 2024 рік буде розподілятися пропорційно між всіма перевізниками, які здійснюють перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на території Чортківської міської громади: *«з січня у перевізників не буде необхідності у використанні валідаторів, тому їх буде демонтовано працівниками КП «Міськвітло» в період з 01 по 05 січня 2024 року».*
- (48) ТОВ «Чортківське АТП – 16142» надало інформацію, що 02.01.2024 Міська рада відключила у всіх його автобусах валідатори, які є засобами електронного обліку проїзду пільгових категорій громадян, чим повністю заблоковано можливість використання пасажирами «Картки чортків'янина» та не надано будь-яких роз'яснень приватному перевізнику щодо ведення обліку перевезень даної категорії пасажирів. На підтвердження Заявник надав акти, складені комісією ТОВ «Чортківське АТП – 16142» від 02.01.2024, від 12.01.2024, від 05.02.2024 про заблокування валідаторів, а саме висвітлення на їх табло при контакті з пільговою карткою повідомлення: «технічна перерва» (лист ТОВ «Чортківське АТП – 16142» від 07.02.2024 б/н).
- (49) В ході розгляду Справи Відділенням встановлено, що транспортні валідатори були заблоковані лише в автобусах приватного перевізника - ТОВ «Чортківське АТП – 16142».

- (50) Так, у Листі Міська рада надала інформацію про стан функціонування транспортних валідаторів в автобусах комунальної форми власності, яка наведена у таблиці 2.

Таблиця 2

Номер маршруту	Назва маршруту	Марка та номерний знак автобуса	Ідентифікаційний номер валідатора	Період використання валідаторів
КП «Благоустрій»				
3	СЕ Борднетце - Бердо	АТАМАН ВО7381ЕО	08020089048Е7608 0802008В08087С0 8	до 19.06.2024
9	СЕ Борднетце – Чортків газ	-	-	-
11	СЕ Борднетце – М'ясокомбінат	-	-	-
12	Центр - Переходи	ПАЗ-32054 ВО0979СМ	08020086028Е6108	до 10.04.2024
14	Вул. Січинського – р-н Синяково	АТАМАН ВО8852ЕК	0802008808087С08	до 02.04.2024
16	СЕ Борднетце – Пастуше	ПАЗ-32054 ВО0979СМ	08020086028Е6108	до 10.04.2024
КП «Чортківський міський транспорт»				
3	СЕ Борднетце - Бердо	АТАМАН ВО7381ЕО	08020089048Е7608 0802008В08087С0 8	з 23.09.2024
9	СЕ Борднетце – Чортків газ	-	-	-
11	СЕ Борднетце – М'ясокомбінат	-	-	-
12	Центр - Переходи	ПАЗ-32054 ВО0979СМ	08020086028Е6108	з 11.04.2024
14	Вул. Січинського – р-н Синяково	АТАМАН ВО8852ЕК	0802008808087С08	з 03.04.2024
16	СЕ Борднетце – Пастуше	ПАЗ-32054 ВО0979СМ	08020086028Е6108	з 11.04.2024

- (51) Відповідно до інформації, зазначеної у таблиці 2, на дату відключення транспортних валідаторів в автобусах ТОВ «Чортківське АТП – 16142» (02.01.2024), вони функціонували в автобусах КП «Благоустрій», а після безоплатної передачі автобусів з балансу КП «Благоустрій» на баланс КП «Чортківський міський транспорт» (рішення Міської ради від 08.12.2023 № 1776 та від 15.02.2024 № 1929) транспортні валідатори були підключені в автобусах останнього.
- (52) Таким чином, впродовж 2024 року та поточного періоду 2025 року в автобусах комунальної форми власності транспортні валідатори функціонували безперервно.
- (53) Виключенням є лише автобуси, що курсують за маршрутом № 9 «СЕ Борднетце – Чортків газ» та № 11 «СЕ Борднетце – М'ясокомбінат», які є соціальними та здійснюють безкоштовне перевезення усіх пасажирів на вказаних маршрутах, відповідно до рішення Міської ради від 26.07.2023 № 1546, а тому облаштування в цих автобусах транспортних валідаторів є недоцільним.
- (54) У Листі Міська рада надала Відділенню пояснення, що відключення транспортних валідаторів в автобусах ТОВ «Чортківське АТП – 16142» зумовлене закінченням строку дії договору від 06.02.2023 № 2101/23 «Про надання доступу до онлайн сервісу та користування програмною продукцією», укладеним Міською радою з ТОВ «ВВМ-Груп» (далі – Договір).

- (55) Відповідно до Договору Виконавець (ТОВ «ВВМ-Груп») зобов'язується здійснити постачання програмної продукції Замовнику (Міській раді) у вигляді доступу до онлайн-сервісу «VVM Server» з метою моніторингу стану обладнання та перегляду транзакцій, що були проведені за допомогою цього обладнання в електронній формі з використанням телекомунікаційних каналів зв'язку за допомогою мережі Інтернет.
- (56) Згідно із визначеннями термінів, які наведені у Договорі, онлайн-сервіс «VVM Server» - це програмна продукція у вигляді онлайн-сервісу, доступ до якого здійснюється через мережу Інтернет та призначений для моніторингу стану транспортних валідаторів за допомогою пільгових карток, управління статусом пільгових карток, автоматичне нарахування на пільгові картки пільгових поїздок і включає в себе комп'ютерну програму «VVM Server», ідею, сайт, супутні послуги щодо оплати та повідомлень, безпеки та інше.
- (57) У Договорі зазначено строк його дії, а саме: з моменту його підписання (06.02.2023) до 31 грудня 2023 року.
- (58) Таким чином, Договір стосувався отримання Міською радою доступу до онлайн-сервісу «VVM Server» з метою, зокрема, моніторингу стану усіх транспортних валідаторів за допомогою пільгових карток, управління їх статусом, автоматичне нарахування на пільгові картки пільгових поїздок.
- (59) Відповідно до інформації, наведеної у таблиці 2 Після закінчення строку дії Договору доступ до онлайн-сервісу «VVM Server» продовжувався, оскільки функціонували транспортні валідатори в комунальних автобусах, припинився лише моніторинг за станом транспортних валідаторів, які облаштовані в автобусах ТОВ «Чортківське АТП – 16142» у зв'язку із їх відключенням.
- (60) Отже, в автобусах приватного перевізника ТОВ «Чортківське АТП – 16142» протягом 2024 року та поточного періоду 2025 року, пасажирів не могли здійснювати транзакції, використовуючи «Картку чортків'янина» на протигагу автобусам комунальної форми власності.
- (61) Разом з цим, рішенням виконавчого комітету Міської ради від 15.11.2023 № 292 впроваджено безготівковий розрахунок в комунальному транспорті Чортківської міської ради.
- (62) Відповідно до рішення виконавчого комітету Міської ради від 15.06.2022 № 170 встановлені наступні тарифи на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування у місті Чорткові:
- 15,00 грн за одну поїздку при готівковому розрахунку;
 - 13,00 за одну поїздку при розрахунку безконтактною банківською картою.
- (63) Рішенням виконавчого комітету Міської ради від 20.12.2023 № 365 внесено зміни до рішення від 15.06.2022 № 170, наступного змісту: «Встановити тариф на перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування у комунальному транспорті 13,00 грн за одну поїздку при розрахунку електронною транспортною картою».
- (64) На офіційному веб-сайті Міської ради за посиланням: <https://www.chortkivmr.gov.ua/news/> у рубриці новини протягом 2024 року неодноразово зазначалися транспортні маршрути на яких здійснюється **виключно** безготівкова форма оплати, а саме: № 3 «СЕ Борднетце – Бердо»; № 12 «Центр – Переходи»; № 14 «вул. Січинського – район Синяково»; 16 «СЕ Борднетце – Центр – Пастуше» та перелічувалися форми безготівкової оплати: банківською картою із чипом, електронним квитком, «Карткою чортків'янина».
- (65) На всіх наведених вище маршрутах перевезення пасажирів здійснюється комунальним транспортом.

- (66) Міська рада рішенням від 03.11.2023 № 1704 затвердила Програму «Картка чортків'янина» на 2024 – 2026 роки, метою реалізації якої є, зокрема, безготівкова система оплати проїзду в громадському транспорті незалежно від форми власності перевізника, отримання інформації щодо реального пасажиропотоку.
- (67) Однак, всупереч мети реалізації Програми «Картка чортків'янина» Міська рада встановила безготівкову систему оплати проїзду лише в транспорті комунальної форми власності.
- (68) Слід зазначити, що ТОВ «Чортківське АТП 16142» та КП «Чортківський міський транспорт» є конкурентами або на всьому маршруті або на його окремих відрізках.
- (69) Так, наприклад, За інформацією ТОВ «Чортківське АТП 16142» (лист від 21.03.2024 б/н) маршрут № 1 «СЕ Борднетце – смт. Заводське» (далі – Маршрут №1), перевезення на якому здійснює Заявник повністю співпадає з маршрутом № 16 «СЕ Борднетце – Центр – Пастуше» (далі – Маршрут №16), перевізником на якому є КП «Чортківський міський транспорт».
- (70) Інформація щодо назв автобусних зупинок та часу відправлення автобусів за Маршрутом №1 та Маршрутом №16 наведена у таблиці 3.

Таблиця 3

Назва автобусних зупинок	Час відправлення					
	Маршрут №1 (випуск 1, рейс 3)	Маршрут №16 (рейс 3)	Маршрут №1 (випуск 2, рейс 4)	Маршрут №16 (рейс 4)	Маршрут №1 (випуск 5, рейс 6)	Маршрут №16 (рейс 5)
«Се Борднетце кінцева»	09:10	09:05	11:55	11:50	14:35	14:30
«Центр»	09:25	09:20	12:10	12:05	14:50	14:40
«Автостанція»	09:32	09:25	12:18	12:15	14:58	14:55
«сmt.Заводське»	09:42		12:27		15:07	
«сmt. Заводське - с.Пастуше»		9:55		12:30		15:10
«Автостанція»	09:51	10:15	12:36	12:45	15:16	-
«Центр»	09:58	10:20	12:43	12:55	15:23	-
«Се Борднетце кінцева»	10:08	10:35	12:53	13:10	15:33	-

- (71) Відповідно до інформації, яка наведена у таблиці 3 маршрути № 1 та № 16 не лише повністю співпадають по маршруту руху, а і різниця в часі відправлення з одних і тих самих зупинок є незначною (від 3 хв. до 10 хв).
- (72) Міська рада, своїми діями щодо відключення валідаторів в автобусах ТОВ «Чортківське АТП – 16142» та впровадження безготівкового розрахунку за проїзд лише в комунальному транспорті свідомо створила для перевізників нерівні умови для надання послуг з пасажирських перевезень в залежності від форми господарювання.
- (73) Оскільки, у автобусах приватного перевізника оплатити проїзд можна лише готівковим розрахунком, при цьому, вартість проїзду становить 15,00 грн за одну поїздку, а в комунальних автобусах форма оплати проїзду виключно безготівкова, вартість якої становить 13,00 грн за одну поїздку.
- (74) Таким чином, пасажир, які користуються послугами приватних перевізників сплачують більшу вартість за проїзд, порівняно з тими пасажирами, які користуються послугами комунальних перевізників.

- (75) Поряд з цим, через відключення валідаторів у Заявника відсутня можливість відслідковувати кількість безкоштовних поїздок в місяць, встановлену у Рішенні № 2, що може призвести до відмови Міської ради у відшкодуванні коштів за надання більшої кількості безкоштовних поїздок пільговим категоріям громадян і, як наслідок до збитків ТОВ «Чортківське АТП – 16142». Разом з цим, пасажирів, які є власниками «Картки чортків'янина» позбавлені можливості скористатися в автобусах приватного перевізника автоматичним нарахуванням на їх пільгові картки встановленої кількості пільгових поїздок.
- (76) Отже, Міська рада встановила несприятливі умови для одного з учасників ринку через форму його господарювання, всупереч чинному законодавству, відповідно до якого всі форми власності є рівноправними, а держава створює рівні умови для їх розвитку та захисту.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (77) Відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада та її виконавчий комітет входять до системи місцевого самоврядування.
- (78) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виконавчі органи рад створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (79) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (80) Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада та її виконавчий комітет в межах своїх повноважень самостійно вирішують питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян та державних інтересів, забезпечуючи дотримання законності та правопорядку.
- (81) Згідно зі статтею 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополієм становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.
- (82) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання забороняється приймати акти, або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку.
- (83) Відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції» Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України (стаття 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

- (84) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (85) Отже, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація Міською радою покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (86) Створення умов, які унеможливають використання «Картки чортків'янина» в автобусах приватного перевізника ТОВ «Чортківське АТП 16142» та впровадження безготівкового розрахунку за проїзд лише в комунальному транспорті спричиняє для Заявника несприятливі обставини для здійснення господарської діяльності та вказує на можливість настання негативних наслідків та спотворення конкуренції.
- (87) Під спотворенням конкуренції розуміють зміни у стані конкуренції, коли для окремих суб'єктів господарювання створюються менш або більш сприятливі умови конкуренції, в той час як для інших суб'єктів господарювання ці умови залишаються незмінними.
- (88) Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції є антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування.
- (89) Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (90) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (91) Недотримання зазначених норм законодавства призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприятимуть розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (92) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (93) Недотримання зазначених норм законодавства призводить до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприятимуть розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (94) Таким чином, дії Міської ради щодо створення умов, які унеможливають використання «Картки чортків'янина» в автобусах приватного перевізника ТОВ «Чортківське АТП 16142» та впровадження безготівкового розрахунку за проїзд лише в

комунальному транспорті, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах Чортківської міської територіальної громади.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА

- (95) Листами Відділення від 14.02.2025 №72-02/584е та №72-02/585е копії Подання направлено, відповідно, Відповідачу та Заявнику.
- (96) Заперечень та зауважень щодо висновків викладених у Поданні від Відповідача та Заявника до Відділення не надходило.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ

- (97) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться висновок Відділення про те, що дії Чортківської міської ради, які полягають у створенні умов, які унеможливають використання «Картки чортків'янина» в автобусах приватного перевізника ТОВ «Чортківське АТП 16142» та впровадження безготівкового розрахунку за проїзд лише в комунальному транспорті, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах Чортківської міської територіальної громади.

Враховуючи наведене вище, керуючись статтями 7, 14, Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482, (зі змінами), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Відділення

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії Чортківської міської ради [*інформація, доступ до якої обмежено*], які полягають у створенні умов, які унеможливають використання «Картки чортків'янина» в автобусах приватного перевізника ТОВ «Чортківське АТП 16142» та впровадження безготівкового розрахунку за проїзд лише в комунальному транспорті, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до спотворення конкуренції на ринку перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування в межах Чортківської міської територіальної громади.

2. Зобов'язати Чортківську міську раду [*інформація, доступ до якої обмежено*] припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення.

Про виконання пункту 2 цього рішення письмово повідомити Відділення у двомісячний строк з дня його отримання з наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до Господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК